1878. X. évfolyam. 245. szám. Kedd, deczember 17.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési felhivás

a

„DEBRECZEN“

hetenkint ötször megjelenő politikai és közgazdászati lapra.

Az 1879 év január 1-én lapunk XI-ik évfolyamba lép, mi fényes tanubizonysága annak, hogy hivatását mindenkor helyesen töltötte be s igy a nagy közönség nemcsak pártfogására méltatta, de áldozatkészsége lehetővé tette, hogy jövőre kitünő szellemi erőket csoportosithasunk lapunk körül.

Nagy hangu igéreteket tenni nem szokásunk, egyszerüen rámutatunk e lap tiz éves multjára s azt mondjuk, hogy a tizenegyedik év minden tekintetben méltó fog lenni a megelőzőkhöz.

Jelszavunk az, a mi az országos független párté:

„Magyarország legyen önálló, független állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze ügyeit, — legyen önálló hadserege, önálló bankja, s különvámterülete.“

Erős meggyőződésünk, hogy ezek nélkül az ország elpusztul, elvész, mint vándor nyoma a zivatarban, s épen ezért feladatul tüztük ki, küzdeni ezen elvitázhatatlan jogok visszaszerzésére ugy a mint azt alkotmányos törvényeink megengedik.

Több kiváló férfiak igérték meg szellemi támogatásukat, s megvagyunk győződve, hogy olvasóink kedvesen lesznek meglepetve a lendület által mit lapunknak adni fogunk.

Kiváló figyelemmel kisérjük Debreczen város és közel vidékének érdekeit, de e mellett az országos ügyeket mindenkor beható vizsgálódás tárgyává tesszük s koronként a belügyekben is teljes tájékozást nyujtandunk.

Ajánljuk lapunkat a t. közönség — eddig is örömmel tapasztalt — szives pártfogásába.

A „Debreczen“ előfizetési ára:

Negyed évre 2 frt 50 kr.	Egész évre 10 frt.
Fél évre 5 „ — „	Egy hóra 1 „

Hirdetések pontosan és jutányos áron eszközöltetnek.

Előfizethetni helyben a „Debreczen“ kiadó hivatalában, piacz-utcza Vecsey ház, — Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s a vidéken minden postahivatalnál.

Péter Gábor,
a „Debreczen“ felelős szerkesztője.

Debreczen, decz. 17.

(P.) Hazafias jó hirnevünket folytonosan ujabb rozsda éri. A jogfeladások hosszu sora, még mindig ujabb gyaszpontokkal szaporodik, s az idegen előtt — a ki a mi viszonyainkat nem ismeri — megfoghatatlannak tünik fel, hogy miként alakulhattak hazánkban a viszonyok ugy, hogy a mit semmiféle ellenségünk, sem tatár, sem török, sem osztrák meg nem mert próbálni soha, vagy ha igen, — ha kezét kinyujtotta, hogy féltékenyen őrzött jogainkat elvegye, oly keservesen körmére ütött a nemzet, hogy évtizedekig elment a kedve hasonló kisérlettől — most egymásután, minden ellentállás megkisérlése nélkül magunk ássuk ki alkotmányunk ezer éves fáját, hogy arról annál könnyebben szedhesse le, idegen ellenség, a gyümölcsöket.

Az ujabb időkben pirulva látjuk, hogy mig nálunk a lovagias bátorság kora lehanyatlott, s kicsinyes önérdek, tulfeszitett ambitio szoritottak ki minden hazait, hol ha a haza érdeke sértve van, senki nem gondol vele, de ha saját személye képzelt támadásnak van kitéve, az már elszenvedhetetlen, addig a czopfok hazájában feltámad az igazi hazafiság tüze s erélyesen utasitja visszsza a nemzet érdeke ellen intézett támadásokat.

Közelebb a magyar delegatió a közös hadsereg költségvetését csak azon feltétel alatt szavazta meg, hogy az idén lejáró véderő törvény fenntartására nézve előbb törvényes intézkedés tétessék. Az osztrák képviselőház illető bizottsága azonban az osztrák honvédelmi miniszternek egy ide vonatkozó inditványát kereken viszautasitotta.

Már most törvényszerint a véderőre vonatkozó intézkedésnek mindkét államban azonosnak kelletvén lennie, mihelyt az osztrák birodalmi tanács az emlitett törvényjavaslatot nem szavazza meg, egy hasonló magyar törvény sem fog szenszentesittetni, sőt a delegátió határozatai sem lesznek szentesithetők.

Ilyen furcsa állapotokat hoz létre az, midőn a birodalom egyik fele a meghunyászkodás, másik fele a hazafiság politikáját üzi.

És ez nem lesz az utolsó eset, midőn az osztrákok zavarba hozzák a mi képviselőházunkat, erélyes magatartásukkal; mert ezek most nem tudják tájékozni magukat a teendők iránt. A mit kellene tenniök, azt nem merik, a mit mernek tenni, azt meg az osztrákok utasitják vissza.

Igy van ez a népek életében. Egyik nemzetnél a hazafiság soká — olykor évszázadokig, — alszik, s csak azután ébred fel, a másiknál oly erővel lobog hosszu időn keresztül, hogy mintegy önmagát megemésztve elmulik mint pásztortüz az őszi éjszakában.

Nálunk kialvó félen van e népeket éltető elem, s amott most gyult lángra, hogy megvilágitsa a helyes utat, mely a veszedelmek közül egyedül vezetheti ki az állam sülyedő hajóját.

Fájdalom! ugy látszik, mi eljátszottuk szerepünket a világ szinpadán s most egy hosszu szünet következik, egy hosszu álom, — melyből hogy lesz-é feltámadás, ki tudná megmondani?

Politikai hirek.

— **Örömhir.** Bizonyára minden magyar ember a legősziutébb örömet érez azon hirre, hogy dicső emlékü kormányzónk **Kossuth Lajos** már teljesen felgyógyult betegségéből, s legközelebb ismét egy levelet szándékozik küldeni. — A nagy számüzött drága életét tartsa meg az isten még számos évekig!

— **Rómából irják**, hogy Cairoli lemondott a kabinetalakitásról, mivel a kamarai pártok részéről uj ellenszenv jelei merültek föl ellene. Cairoli a király előtt Farini kamarai elnököt igen alkalmasnak mondá kabinetalakitásra, de Farini elutasitá ez ajánlatott. A király azután az egyes pártok fejeivel értekezett s ez értekezletek következtében Depretist bizta meg kabinet alakitással. Depretis több politikai személyiséggel értekezett, s a királylyal valószinüleg ma közölni fogja, ha elfogadja-e a megbizatást.

— **A pánszláv törekvések** Nagy-Szombatban aggasztó mérvben folynak. A n.-szombati képezde tót tanárai ellen inditott vizsgálatból kiderült, hogy azok szive a muszka eszményekért dobog. Legközelebb karnagyválasztás volt; a pánszlávok ez állásra a hirhedt agitátor Matzenauert ültették. A megyei közgyülés e választást megsemmisitette; a városi közgyülés azonban a megsemmisités ellen tiltakozott. Most ez ügy a belügyminiszter előtt van. Tisza Kálmán ur tehetne e botrányos ügyben valamit!

Debreczen, deczember 17.

(S. B.) Nem csoda, ha a kormány hallatlan gazdálkodása, s minden érdekünket elárusitó politikája a hon jobbjainak szivében nem talál viszhangra, sőt a nem tetszés kézzel fogható szavakban nyilvánul, mint a képviselőház tegnapi ülésén, a midőn Csanádi Sándor képviselő azt mondta a miniszterelnökről, hogy a nemzet vagyonát idegen érdekért feláldozta, elárusitotta.

Ez a kifejezés persze nem tetszett a kormány szolgáinak, sőt Jókai nem állhatta meg, hogy közbe ne kiáltson: „ez nem országházba, ez koresmába való!“

Igen, ő szerintük, kik jobbra vagy balra dőljön a kormány politikája, helyeslik azt, valamint azt is, ha egyfelől a feneketlen moloch gyomrába hordja Magyarország érdekeit, megyeknek mindenike egy-egy élet feltétel, — másfelől pedig elég vakmerő a nemzet megkérdezése nélkül, a czélnak egyenes eltitkolásával, az országgyülésnek felosztalásával keresztül vinni oly tényt, melyet egyfelől sohasem kivánt hazánk érdeke, másfelől temérdek vérbe, s még több pénzbe került, melyek közül az egyik „drágának“ állittatott a kormány által is, másika pedig, mint árva államkasszánk mutatja: nincs.

Arra találjanak Jókai és társai mentségül felhozható kadenceziát, hogy a kormány miért szolgál folytonosan idegen érdeket, és miért nem szolgálja Magyarországét; azt kellene a tények láttára elkeseredett képviselő szavába közbekiáltani világosan, érthetően, hogy miként akarja a kormány pénzügyi s gazdasági helyzetünket javitani, és mikor szándékozik ahhoz hozzáfogni?

Azt szeretnők már hallani attól a „mindig hü“ uraktól, hogy mikor lesz már vége a folytonos áldozathozatalnak, melyet a kormány a nemzet nélkül, annak nevében mindenfelé teljesiteni igér, s azt óhajtanánk tudni, vajon meddig szándékozik még üzni a többség a rendszertelenség, jogfeláldozás, nemzetámitás és csalásnak politikáját?!

Mig ezt ki nem nyilatkoztatják, addig csak türjék békén az ellenzéket, s ne feledjék hogy abból a — nem a pressióval kötve tartott, s fenyegetések folytán meglapult hivatalnokhad beszél, hanem a nemzetnek az a része, mely nem ismert szentebbet hazájánál, s számüzte köréből a hizelgés szolgáit, s a mely része a nemzetnek nagy és tekintélyes!

Angol-török egyezkedés.

Konstantinápolyból a Layard nagykövet által proponált uj szerződés felől megerősitő hireket közölnek. Layard a szultán elé egy 26 pontból álló szerződési formát terjesztett be s ennek elfogadását erélyesen sürgeti.

A szerződés pontjai közt foglaltsik azon kikötés, hogy a porta felhatalmazza az angol kormányt az Eufrat-völgyi vasut kiépitésére, s erre nézve a kölcsönös feltételek jól körül vannak irva. Továbbá a porta felhatalmazza Angliát, hogy az ázsiai tartományokban 100.000 embert tarthasson.

Az angol kormány orosz részről közvetve tett azon ajánlatot, hogy bizonyos rekompenzációk mellett ez egyezzék bele Rumélia és Bulgária egyesitésébe, angol részről se el nem fogadták, se el nem vetették. Ez a tárgy, ugy látszik, egy kis jegyzékváltást fog szülni a két állam között; de hogy eredményre vezessen, az valószinütlen.

Angolország el van határozva, minden erejével érvényesiteni védnökségét a török birodalom fölött. Sőt maga Konstantidápoly biztositása is első sorban szeme előtt lebeg s hogy mennyire gyakorlatilag veszi a dolgokat, ez onnan kilátszik, hogy a török főváros ázsiai oldalon fekvő részében, Skutariban a török kaszárnyákat kiüritették és három ezred angol katonaság befogadására alkalmas állapotba helyezték.

— **BUDAPESTI HIREK. Árviz-bizottmány.** A közelebbi közgyülésen árviz-bizottmány szerveztetett, hogy ha vizáradás lesz, a hatóság ne legyen kitéve a meglepetésnek. **A Dunán** nagy a jégzajlás; nagy jégtáblák uszkálnak egymás mellett, s ha a hideg pár napig igy tart, a Duna be is fagy. **Filippovics taborszernagy** tegnapelőtt érkezett Budapestre. Tábornokok és törzs tisztek várták; közönség nem volt az indóháznál. **Furfangos csalás.** Két uri egyén egy báró lakására ment a báró meglátogatásának ürügye alatt. Mivel azonban a báró nem volt otthon, a fáradság jutalmául egy ezüst czukor szelenczét tettek a zsebükbe. **Lenhossék József** egyetemi tanár a göttingai kir. tud. akadémiától a tagsági dip.omát nyerte.

Országgyülés.

— decz. 15-én.

Csanády Sándor emel szót. Beszéde eleinte derültséget, majd nyugtalanságot, végül pedig viharos jelenetet idéz elő. Szóló azt mondja Csak vakmerőséggel és elbizakodottsággal párosult bátorságát mutatja az Tisza Kálmannak, azt cselekedni, a mit cselekedni merészelt, nevezetesen a nemzet határozott akarata ellenére a miniszter-elnökséget ismét saját kezeibe játszotta. Miképen merészelheti Tisza Kálmán ur bizalmat követelni azon nemzettől, mely az ő szélkakaspolitikájától undorral és megvetéssel fordul el. (Nyugtalanság) Ő eladta elveit, a nemzet érdekeit feláldozta, hogy azt nem mondjam elhandlirozta. (Zaj, kiáltások Rendre!)

Elnök felhivja Csanádyt, hogy oly szavakkal fejezze ki nézeteit, melyek a parliamenti illemmel megegyeznek. (Zajos helyesles.)

Csanády Sándor: A miniszterelnök a nemzet vagyonát idegen érdekekért feláldozta, elárusitotta. (Nagy zaj. A jobboldal tagjai helyiükről felállanak s kifelé mennek.)

Jókai Mór: Ez nem országházba, ez koresmába való! (Nagy zaj. Több hang: Ha részeg ne beszéljen! Hosszan tartó zaj. A képviselők legnagyobb része felkel helyéről.)

Wenckheim Béla b. Én ilyent nem türhetek! (Nagy zaj. Ellenmondások a szélső balról.)

Madarász József: (Wenkheimhoz) Önnek itt semmi szava! Ön nem képviselő! A ki nem képviselő, az a ház rendjét nem türheti meg. (Nagy izgatottság.)

Elnök megvonja Csanádytól a szót és felhivja őt mentségének előadására. Ha az kielégitő nem lesz, kijelenti, hogy kénytelen lesz a házat kérni, hogy Csanádyt jegyzőkönyvileg rovja meg.

Csanády Sándor megjegyzi, hogy indokolnia kell azon nézetét, hogy nem viselhetnek bizalommal a miniszterelnök iránt.

Elnök nem találja a mentséget kielégitőnek s minthogy Csanádytól elvonta a szót, azt hiszi, ezen kérdés be van fejezve! (Nagy zaj.) —

Madarász József tiltakozik az ellen, hogy valaki e házban az elnök tekintélye ellen felléppjen és szóljon, a ki nem képviselő.

Wenckheim Béla b. kijelenti, hogy mint miniszternek van joga szólani, s ezen jogát beszédében használta is. Azon pillanatban azonban, midőn elnök megvonta Csanádytól a szót, elhallgatott.

Ezzel ezen jelenet véget ért. Madarász

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Dráma az életből.

Elbeszélés.

Irta: H. J.

(Folytatás.)

Ha a falubeliek tanui a szerencsétlenségnek, ennek megrázkódtató hatása alatt Graal kétségbeesése látásakor a képmutatásnak könnyen adtak is hitelt, Bieler azonban már a hirlapi czikknél is csodálatosnak találta azon körülményt, hogy Graal a nőt ruháján fogva ragadta meg, nem pedig testének valamelyik részénél. Ha ez utóbbi történt volna, akkor a vonat kerekei alá esett volna, de nem zuhanhatott volna le. Hogy csak a ruhát kaphatta meg, arra az lehetett volna az egyetlen magyarázat, hogy minden nagyon gyorsan történt, hogy talán az anya is a be nem csukott ajtónak támaszkodott és a gyermekkel egyszerre bukott ki. E gyanitások most már teljesen valószinütlenek lettek, Ha annyira szenvedő volt, hogy fájdalma csillapitására maga vett be bodárt, vagy pedig Graal adott be neki titokban, a vizsgálat biztosan kideritette, hogy a bódító szer bevételétől elegendő idő volt, hogy kábulás jöjjön létre, mert a lezuhanás előtt a bodár már meg volt emésztve. Ezek szerint szunyadt és nem a gyermekkel játszott. Bizonyosan felrázta álmából Graal mielőtt az ajtót kinyitotta volna és az ingadozó félig kábult nőt természetesen kilökhette, a nélkül, hogy az ellenállást fejtett volna ki.

Az orvos, valamint az osztrák hivatalnok megegyeztek Bielerrel a felett, hogy valószinü leg be van bizonyitva az elkövetett bün, hogy Graal üldözése kötelesség. — Most már sokat nyomott a mértékben, hogy az idegen utazó, ki a cseléddel egy kocsiban ült, oly mélyen aludt, hogy csak akkor ébredt fel, midőn őt Graal kiáltása felébreszté, mig kevéssel azelőtt az utolsó állomásnál még oly vidám volt, hogy láthatta a mi történt.

Nem volt lehetetlen, hogy Graal egy pohár borral kinálta meg, mely már bodárral el volt készitve. Graal azon esbetőségtől, hogy utitársa aludni fog, bajosan tette volna függővé jól kiszámitott tervének sikerültét, s ha be akarják bizonyitani, hogy bün követtetett el, akkor azt is meg kellett állapitani, hogy az tervelve volt, különben az egész valószinütlen volt. Ha feltehető volt, hogy Graal meggondolta szándékát, épen ezen utat választotta, hol a vonat szorosan meredek hasadékok mellett ment el, hol a gőzös mint egy sasfészek függött a kopasz sziklákon, akkor előre biztositani kellett magát arról is, hogy tettének nem leend tanuja. Ha egy külön kocsit vesz magának, akkor könnyebben támadhat gyanu mint igy, midőn egy idegen utas osztja meg vele a kocsit; ha a lehetőség bebizonyitható volt, hogy ezt mesterségesen elaltatta, akkor minden kifogás elenyészett, melyet a védő felhozhatna, azon kifogás, hogy őrült számithatna ily tervnél azon véletlenre, miszerint a vele utazó annyira erősen elalszik, hogy nem lát és nem hall semmit. Már ezen utas és a vasuti tisztviselők vallomása által be volt bizonyitva, miszerint Graal a vezetőknek gazdag borravalót adott, — hogy a kocsit jobban be ne népesitse.

Az osztrák hivatalnok megigérte, hogy azon tanu kihallgatását kinek neve ösmeretes volt, miután meg volt első tanu vallomása rövid időn elrendeli. Bieler pedig készült Holddennel a haza utazásra; hasztalan kutattak a fénykép után, melyet Emma mint egyetlen emléket Graaltól tartogatott, az bizonyosan magával vitte a képet. „Megtalálta a hullánál, vagy talán már előbb is, mondá Bieler, én az utóbbit hiszem, és ha igaz, hogy soha sem adott neki arczképet, ha azt hitte, hogy mint ilyen birtokában, akkor megvagyok győződve, hogy e kép felfedezése vitte e gondolatra őt megölni. A rémület a mint hirtelen meglátta, hogy kezében van az eszköz valódi nevét felfedezni azon gondolat, hogy ön talán látta a képet, borzasztó lehetett, megmagyarázza azon kétségbe esett elhatározást, nem kerülni a gyilkosságot sem, hogy megmeneküljön e nőtől ki mint bilincs függött rajta. Igy van. Ez lélektanilag magyarázza ki a tettet Emmának nem volt szabad élni, ő volt az egyetlen ki elmondható; a ki a képet látta, látta csábitómat is.

Én felfogom — mondá Holden szünet után mialatt gondolatait rendezé, hogy egy ember kétségbe esett helyzetben végre minden eszközt, szenvedélye mámorában rettentő elhatározásra is kész, gyilkosság által menteni magát. Elképzelem, hogy egy ily ember ki szokva van az alantabb állókat megvetni, ha egy szegény nyomorult nő áll közte és álmodott boldogsága közt, egy kemény lelketlen természet e lényt megsemmisiti; de nem értem miként tud ilyen ember ily tett után uralkodni borzasztó emlékein a holttestek látásánál. Bármely hulla látása is borzadályt idéz elő az élő embernél emlékezteti, hogy az ő lételének is van vége, s mennél közelebb állott hozzánk az elhunyt annál jobban bevegyül e borzadályba azon gondolat, hogy e halottat életünkben egyszer megszomoritottuk, — hogy az ily rosz tettet már nem hozhatjuk helyre. Én tehát nem hihetem, hogy a gyilkos, a ki az áldozat halálában bünös valaha elfeledhesse azon megrázkódtató összezuzó hatást, melyet a hulla látása reá tesz, melyet Káinra az első gyilkosra tett, ki agyonütést végzett, mielőtt a halált látta volna. Ha ezt, mint biztosat vesszük, akkor azt hiszem, hogy egyetlen tekintet a bünös arczába, midőn rá kiáltják: te gyilkos vagy, — elegendő bünösségéről több bizonyitványt felmutatni, mint minden következtetések a legélesebbb kutatásokból. Én legalább minden előttem fekvő bizonyitvány daczára sem mondanám ki a bünöst, egy ember felett, ha nem olvasnám dult vonásaiból a bün vallomását, s a törvénygyilkolás igen számos esete, megerősiti e nézetemet.

„És teljesen is van alapja, viszonzá Bieler, de csak az, ki az itéletet megerősiti, de nem a biró, annál kevésbbé a vizsgálatot vezető hivatalnok fektethet erre sulyt.“

A törvény joggal követeli, hogy még az önbevalló bünösnek is be legyen büne bizonyitva, mielőtt az kimondaná az itéletet a törvény csak bebizonyitott tényekre hivatkozik érzelmes megindulások kivannak zárva. A rémület ijedtség, szégyen egy hirtelen szemükre vetett megbecstelenitő gyanunál az ártatlannál is a borzalom ugyanazon jeleit idézheti elő, melyek a bünösnél a vallomást elárulják. A büntetéstőli rettegés a félelem a szégyentől rávehetik a bünöst vallomását visszavonni, és a kétségbeesés érzete, hogy hirneve meg van gyalázva, boldog helyzete feldulva; örökre megbecstelenitő gyanuval terhelve lenni az ártatlant oda viheti, hogy inkább választja a vérpadot, mint a hosszas fogságot; de volt már eset, hogy az ártatlan áldozta fel magát a bünös helyett. A mi ügyünkben tiltja a vadlott helyzete, hogy hirtelen váddal rohanjuk meg. Mindenki neki adna hitelt, ha elhalaványulását, sodrából való kijövetelét ily gyanu megnevezésénél később azzal magyarázná ki, hogy e sértés őt felázitotta Ilyesmi tesz hatást a szindarabokban, de a valóságban veszélyes volna ily benyomásokból következtetést vonni.

„Ezek szerint tehát ön panaszt emel Holk gróf ellen, s időt hágy neki, hogy védelmére előkészülhessen?“

„Még eddig nincs semmi oly támpont, ily vádat igazolhatni, mint erkölcsi meggyőződésünk bünösségéről, és ez nem sokat ér. Igen — folytatá mosolyogva Bieler, midőn Holden meglepetve ránézett — és ha Holk grófnak sikerülne Walter kitasszonyt az oltárhoz vezetni, nekem nem lenne szabados arra atyját figyelmeztetni, mig tarthatóbb bizonyitványaim nincsenek Holk ellen, hallgatása igérete alól nem menthetrén fel, egy idő előtt elárult gyanunak azon következménye lehetne, hogy a gróf hirtelen külföldre megy.“

„Ön tréfál, kiálta Holden elpirulva. Ön sohasem követné el azon bünt, hogy nyugodtan nézze, ha ujra egy emberi élet boldogságára tör, s azt a biztos nyomorba viszi.“

(Folyt. köv.)

József ezután felszólalt, mint mondja csak azért, nehogy ezen jelenettel végződjék a tanácskozás.

Haladjunk a korral.

Debreczen, decz. 17.

Napjainkban általános a panasz, hogy városunknak nemcsak mellék, hanem főutczáin is a járdák annyira rosszak miszerint az azokon való közlekedés a milyen kellemetlen, másfelől épen olyan nehéz, s hogy ez ha kisvárosban megjárná is de egy ilyen tekintélyes forgalmi városnak egyátalában nem válik előnyére.

Hogy ezen egyszerre segitni nem lehet az tagadhatatlan, de más részt az is igaz, hogy részenkint folytonosan javitva nehány év alatt el fog enyészni e falusias szinezet.

Most egy mozgalom indult meg, melyet lapunk egyik közelebbi számában jeleztünk is, melynek czélja egyelőre a főpiacz asphaltirozása.

A „Neuchatel Asphalte Company" czimü társulat e czélból egyik meghatalmazottját leküldé városunkba, ki az illető háztulajdonokkal tárgyalást folytatván, azon eredményre jutott, hogy miklós-utczától hatvan-utczáig, és csapó-utczától teleki-utczáig eső házak tulajdonosai kinyilatkoztatták, miszerint ők hajlandók a költségnek felét megfizetni, ha a város a másik felét fizetni fogja.

Mindöszsze 8 háztulajdonos nem akar az ügyhöz járulni.

Az összes költség a fennt jelzett területen 21 ezer forint lenne, melyből a városra — beleszámitva a városi épületek előtti tér egész költségét — esnék 12 ezer forint, mely összeget a társulat hajlandó öt év alatt egyenlő rátákban is felvenni.

Ez ajánlat már a városi tanácshoz beadatott a társulat által s igy most e fontos ügy elintézése egyedül a város hatóságától függ.

Nem kételkedünk azon, miszerint a hatóság tekintetbe véve a kor kivánalmait s azt hogy e társulat a legtisztességesebb feltételeket szabja — engedni fog a közóhajnak s létrehozza ez annyira szükséges járdát.

E társulat különben mint értesülünk, nagyobb munkálatoknál, melyeket pedig ő három év alatt elkészit, tizenöt évi fizetési határidőt enged, mit csak ugy lehet megérteni, ha tudjuk, hogy e társulat befizetett alaptőkéje két-millió font sterlinget teszen.

Mindenesetre haladásnak jelezhetjük azt, hogy már ennyire is vagyunk, s ha egyszer megkezdtük, lassankint folytatva elérkezünk oda, hol a szépért s közjóért áldozatkész népek helyet foglalhatnak.

— **VIDÉKI HIREK. A pozsonyi ezred** tegnap érkezett haza Boszniából. **Sárbafult.** Egy 70 éves aggastyán Aradon az utczán egy vizzel telt árokba esett, s abba bele is fult. **Gyilkosság.** Pillman nevü 40 éves kőmives Diós-Berényben egy odavaló lakost november 27-én agyonlőtte, és azóta eltünt. Most országszerte nyomozzák. **Koporsó és tajtpipa.** Baján egy asztalos meg egy korcsmáros Gy—i F—cz nevü együtt mulattak ez utóbbinak kocsmájában. Az asztalosnak megtetszett a vendéglős tajtpipája és cserébe is kérte tőle egy általa Gy—i számára készitendő koporsóért. A vendéglős ráálott a cserére és rögtön át is adta az asztalosnak a pipát. De ki képzeli meglepetését, midőn másnap korán reggel beállitanak hozzá a koporsóval, melyre ékes betükkel fel volt irva: „Gy—i F—cz élt . . . évet!" A szomszédok is összecsődültek és nem rejthették el csodálkozásukat a felett, hogy az illető még életben előre megrendeli saját koporsóját. A háziakat pedig, — mint a bajai lap irja, — babonás félelem szállotta meg, és mindannyian ki akarnak költözni a házból, melyben a sajátságos koporsó őriztetik.

UJDONSÁGOK.

* **A t. közönség figyelmébe.** Midőn a jelen év vége felé közeledünk, lapunk tizedik évfolyamát végzi be, s a jövő 1879-ik év első napjával a **„Debreczen"** XI-ik évfolyamába lép. Lapunk első oldalán olvasható felhivásban kifejtettük a multban követett, és a jövőben követendő elveinket és álláspontunkat, röviden bár, de határozottan. Vészterhes idők, nehéz körülmények között folyt le tiz évi müködésünk, de a harcz és küzdelem melyet hazánk jól felfogott érdekében vivtunk, bár fárasztó volt, de az erélyt és kitartást nem lankasztotta bennünk egy pillanatig sem, sőt a mult idők tapasztalatai folytán uj erőt nyerve, törekvésünk oda fog irányulni, hogy hazánk önállóságának kivivása által, annak boldogságát előmozditsuk.

Ily elvek alapján ajánljuk lapunkat a hazafias érzelmü közönség anyagi és szellemi pártfogásába. A kitüzött czélt, csak a t. közönség támogatása folytán érhetni el, s igérhetjük továbbra is, hogy lapunk minél változatosabbá tételére mindent elfogunk követni.

Tárczánkban a jövő év elején **„Az asszony kapitány orra"** czimü eredeti humoristikus elbeszélés közlését kezdjük meg, mit követni fog egy hosszasabb eredeti regény egyik munkatársunk kitünő tollából. A fontosabb események közlésével gyorsak és pontosak leendünk. Ismételve ajánljuk lapunkat a t. közönség pártfogásába.

Előfizetési ár: negyed évre 2 frt 50 kr. fél évre 5 frt. **Az előfizetési pénzek vidékről legczélszerübben postautalványon küldhetők.**

Hirdetések a legjutányosabb árban vétetnek fel a „Debreczen" kiadóhivatalában (Piacz, Vecsey ház)

* **Gyászjelentés** A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk forrón szeretett nőm, édesanyánk, s nagyanyánk néhai KŐMIVES ANTALNÉ szül. Rachbauer Karolinának élte 65-ik boldog házasságának 30-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos kimultát. A megboldogultnak földi részei e hó 18-án délután 3 órakor fognak a Szt.-Anna utczai 2522. sz. a. háztól a róm. kath. szertartás szerint öröknyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig ugyan e hó 19-én reggeli 9 órakor fog az egek urának bemutattatni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, barátnőit és a t. közönséget tisztelettel meghivjuk. Debreczen, 1878, deczember 15-én. A boldogultnak bánatos férje: Kőmives Antal, gyermekei: József és neje Tarczali Klara. Antónia férjezett Ruszka Ignáczné. Venczel. Amália férjezett André Gusztávné. s unokái nevében is.

* **Rendkivüli városi közgyülés** tartatik e hó 20-án, melynek tárgyai: 1. Miniszteri leirat a néhai Poroszlay László tan. özvegye részére utalványozott kegydij ügyében. 2. Ugyanaz, a fegyelmi pénzbirságok hova forditása iránt alkotott szabályzat módositására vonatkozólag. 3. Nyitramegye átirata az illeték behajtása tárgyában tett felterjesztésének pártolásáért. 4. Kovács Sándor tiszti ügyész ¼ éves jelentése a város peresügyei állásáról. 5 Tanácsi előterjesztés a kereskedelmi iskola évi költségeinek pótlására kért segély iránt. — 6. Ugyanaz, a kisbirtokosok országos földhitel egyesületének az egylet pártolása iránt intézett felhivása tárgyában. 7. Ugyanaz, a fogyasztási adóra nézve a kincstárral megkötött szerződés mellékletében. 8. Ugyanaz, a városház alatti boltok bérbeadása felett bizottságilag adott véleményre nézve. 9. Ugyanaz, Lik Lajos kérvénye felett, melyben á polgárositási dijat részben elengedtetni kéri. 10. Ugyanaz, a módositott cseléd szerzést szabályzat felterjesztése iránt 11. Ugyanaz, a mely-szerint a községi birósági eljárásnak eddig 2 tisztviselő által lett vitele egy tisztviselőre bizatni czéloztatik. 12. A 39-ik gyalogezred köszönőirata a Boszniából hazatért tartalékosok szivélyes fogadtatásáért. 13. Szabó Miklós beadványa, melyszerint a közigazgatási bizottsági tagságról lemond. 14. Közigazgatási bizottsági tagok választása. 15. Igazoló választmány ujonnan alakitésa. 16. A magánlevéltári bizottság kiegészitése. 17. A polgármester jelentése a legtöbb adót fizetők névsorába felvett választott bizottsági tagokra vonatkozólag s egyuttal 2 hiányzó biz. tag. vál. 18. Külső rőzsebiztosok választása. 19. Inditvány az állandó bizottságok tagjai számának megnövelésééért. 20. Ugyanaz a tisztviselők nyugdijintézetének megalakitása iránt. — 21. Polgárositás. Debreczen, 1878. decz. 17-én.

* **Egy kanári madár** röpült ki mult héten egyik váradutczai házból. Ha e madárka valahova beszállott volna, tulajdonosa szivesen részesiti az illetőt 5 frt jutalomdijban, ki azt visszaszolgáltatja. Értekezhetni ez iránt szerkesztőségünkben.

* **A debreczeni függetlenségi kör** két bál tartását határozta el. Egyik jövő január hó 23-án, másik február 15-én tartatik mindkét alkalommal a „Korona" vendéglő éttermében. Mindkét tánczvigalomra az előkészületek nagyban folynak, s van kilátásunk arra, hogy mindkettő sikerülni fog.

* **Kedélyes (colon)** utólsó-estély tartatott a mult szombaton több női család és fiatal ember által, mely sikerére nézve a legkitünőbb volt. Pontban 8 órakor már a hölgyek is teljes számban tündököltek a csinnal és izléssel földiszitett tánczteremben. Felhangzott a zene és a csardással kezdetét vette a pompás mulatság. A jó kedv általános volt. Majd a vacsora ideje is elközelgetvén, felhordattak nagymennyiségben az izletes étkek és italok. Vacsora végeztével ismét megkezdődött a tánczok sora, — a mi egész reggeli 5 óráig a legjobb kedvben tartott; a mikor is mindenki ezen estéhez a legszebb emlékeket füzve — eltávozott. A nők a kik jelen voltak a következők: Bészler Anna, Révész Gizella, Nánási-nővérek, Jablonczai Margit, Almási-nővérek, Hubai Teréz, Nagy Erzsike, Bruckner Róza, Orosz Erzsike, Makó Ilka, Kálmán Erzsike — Vecsei Imréné, Ormódi Lajosné, Révész Imréné, Nánássy Lajosné, Almássy Lászlóné, Bészler Jánosné, Orosz Lászlóné, Hubai Bálintné és Nagy Pálné.

* **A hajtóvadászat,** mely vasárnap a paczi erdőn tartatott, igen sikerültnek mondható. — Volt 36 vadász, 90 hajtó és 4 hajtás. E négy hajtásban elejtetett összesen 77 nyul, 5 róka, és egy igen szép farkas. A rendezés általában jó volt.

* **Szinházunkban** tegnap került szinre halhatatlan emlékü Tóth Edének „A kintornás család" czimü 3 felvonásos népszinmüve. Megvalljuk, mindig elszorodik lelkünk, midőn igazi becscsel biró darabot ily kevés számu közönség előtt látunk előadatni, akkor midőn holmi frivol operettekre majdnem zsufolásig megtelik a szinház. — Leginkább csak a bérlők — mint rendes szinház-látogatók — jelentek meg és igy azt hisszük, hogy az igazgatóságnak ismét egygyel több deficzitje volt. — A mi magát az előadást illeti, leszámitva pár kisebb botlást — mint például a „hinn a bárány benn a farkas" táncz korai elvégzését — kitünő volt. Különösan kitüntek Foltényiné (Bimbó Mártonné) Törökné (Mari) Nyilvay Irma (Juczika) Szathmári Károly (Samu) Szathmári Árpád (Dáma Náczi) Szabó Bandi (Bimbó Laczi) Benedek (Kötő Károly)

* **Szinázi hirek.** Holnap adatik a „Zsidónő" opera. Kovács Gyula ur által forditott „Kiváncsiak" czimü egy felvonásos vigjáték pénteken, decz. 20-án fog szinrekerülni. Felhivjuk reá a t. közönség figyelmét. A „Kis menyecske" czimü operette, mint már jeleztük volt, e hó 21-én szombaton adatik — bérletben. Mándoky Béla legutóbbi Pesten léte alkalmával, mint hallottuk, több uj darab előadási jogát szerzette meg, melyek rövid időn szinre kerülendnek.

* **Közelegvén az uj év,** a cseléd szerzés ideje, nem mulaszthatjuk el a cseléd tartó gazdák és gazdasszonyok figyelmét Zichermann Herman czeglédutczai közvetitő intézetére felhivni. Ez intézetnél mint tudjuk az van szokásban, hogy a cselédtartó lefizet egy cselédért egy évre frtot s ez összegért az egész év folytán mindaddig kap cselédet, mig a czélnak teljesen megfelelőt talál, és épen ezért érdekében állván az intéztanek, hogy jót adjon, nehogy ujabb fáradtsággal terheltessék, — ajánlhatjuk ezen intézetet a nagyérdemü közönség figyelmébe, annyival inkább, mert ez intézet fenállása óta folytonosan szép elismerésnek örvend.

* **T. olvasóink** lapunk mai számához mellékelve veszik a „Franklin" nyomda-részvénytársulat kiadásában megjelent könyvek és hirlapok árjegyzékét és előfizetési felhivását.

* **A „Hungária"** kávéháza ma este étteremmé lesz alakitva, mivel itt a szegedi első zenekar Petzi János vezetése alatt fog zeneestélyt tartani. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

* **A „Debreczen" t. olvasóihoz. Tisztelettel felkérjük mindazokat, kik előfizetéseikkel ez év végéig még hátrányban vannak, hogy ezen hátrányaikat mielőbb beküldeni szivesked-jenek.**

DEBRECZENI SZINHAZ.

III. Bérlet. 17. szám.

Holnap adatik:

A ZSIDÓNŐ.

Opera 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Gyapju takarók, ló-pokróczok,

matráczok- paplanokat;

ugyszintén valódi rumburgi

és mindennemü vásznakat, valamint

saját gyártmanyu kész

FEHÉRNEMÜEKET

nagyválasztékban és igen jutányos áron ajánl

Kunz József és Társa.

(339.)

Titkos betegségek

különösen

férfi-tehetetlenség,

magömlések, hugycsőfolyások (maró befecskendezés nélkül) hólyagbántalmak, bujakóros daganatok, bőrkiütések, ha még oly idültek is, továbbá köszvény, fehérfolyás, hószámgörcsök, a hivatásbani megzavarás nélkül, a leggyöngédebb módon, hasonszenvi szerek által bámulatos gyors és gyökeres gyógyitásra találnak.

Sok ezer szerencsésen kigyógyult egyén köszönőirata kézzelfoghatólag bizonyitja ezen gyógyrendszer áldásosságát.

A gyógykezelés levél utján is történhetik. Gyógyszerek kivánatra megküldetnek. **Dr. ERNST L. Pesten,** két-sas-utcza 24. sz.

Ugyanott kapható a hires, mindenki számára nélkülözhetlen könyv: **„Az önsegély,"** mely oktatást ad a nemi viszonyokról, ifjukori bünökről, tehetetlenségről stb. és biztos védszert tartalmaz ragályozás stb. ellen. (Ára **2** frt.) (393.)

Üzletbeszüntetés végett

önkéntes végkiárulás.

Van szerencsém tudatni, miszerint üzletemmel végképpen felhagyni magamat elhatározván, az abban jelenleg létező összes arany és ezüst ékszert önkéntes végeladás utján igen jutányos árban elárusitom.

Mire a t. cz. közönséget tisztelettel meghivom.

Forgách Károly

üzlethelyiség piacz-utcza Br. Josinczyné háza alatt, Hungáriával szemben.

NYILVÁNOS JELENTÉS.

Az első bécsi nemzetközi kiviteli áruraktárnak elszámolása (lipuidaczio) elhatároztatván, ott a következő disztárgyak **5 frt 40 krért** szerezhetők meg, és pedig:

1 jól járó párisi bronez-óra fehér zománcz számlappal, melynek pontosságáért egy évi jótállás vállaltatik.
1 kristály vaj- vagy czukortartó tokkal együtt.
2 pompás salon-virágváza arany-diszitésü festménynyel.
1 öntött bronz-iróeszköz tolltartó álvánnyal.
1 diszes petroleum-lámpa golyóval és biztositó lángfogóval.
1 elegans szép fénykép-album 50 képre valódi aranymetszéssel.
1 igen gyakorlati alkalmazásu szivartárcza fiatal urak részére.
1 legjobb szerkezetü thea-főző készlet.
1 keleti pompás szekrény, legszebb ajándékul hölgyeknek
10 finom aczélmetszetü kép, hires mesterek másolatai.
6 darab illatos egészségi-szappan dr. Dupunttól.

Valamennyi itt érintett tárgyak különösen alkalmasak **ajándékokul** és együtt csak 5 frt 40 krba kerülnek.

Bécsi kiviteli üzlet,

I., Elisabethstrasse Nro. 6.

A pénz előleges beküldése vagy postautánvét mellett minden tárgy megküldetik. (436.)

A sertéskereskedők figyelmébe!

Az uj kirakó helynél **behajtót** nyitottam szállásomhoz helyes és gondos szolgálatot minden egyéb **szükségest** nyujthatok itt, valamint ellátást a legjobb minőségben legolcsóbb áron. Kivánatra megbizás folytán az eladandó sertéseket is átveszem, ezekre csekély kamatra **előleget** is adok. Kész szolgálatát ajánlja

Politzer F.

szállás tulajdonos. **Kőbányán,** Budapest mellett. (449.)

A szakértők által legkitünőbbnek elismert

Wheler és **WILSON**

VARRÓGÉPEK családok részére, nagy választékban folytonosan kaphatók leszállitott gyári áron. — Egy boritékkal ellátott zajtalan járásu gép 50 frt.

Minden gépért öt évi jótállás. Egy legfinomabb géptü 7 kr.

Minden más szerkezetü u. m.: **Singer Hove,** egy és két czérna kézi varrógépek végeladás utján is fél árban kaphatók.

Egy kitünő amerikai szerkezetü s nagyszerü metallplattal ellátott uj zongora külön jutányos leszállitott gyári áron eladó.

Mentze A. H.

Széchenyi-utcza 1813-ik szám.

(367.)

292 szám.

ÁRJEGYZÉKE

az **„ISTVÁN" gőzmalom** készitményeinek készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben költségmentesen **KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN** ingyen zsákkal.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	23.—
" szinte 30 kilós zacskóval	23.30
B. szinte apró szemü	23.—
" szinte 30 kilós zacskóval	23.30
C. Dara középszerü	22.—
" szinte 30 kilós zacskóval	22.30
0. Királyliszt	22.20
1. Lángliszt	21.20
2. Montliszt	20.40
3. Zsemlyeliszt különös	19.—
4. "	18.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	17.—
6. szinte 2-od	15.80
7. Közép kenyérliszt 1-ső	14.—
8. " 2-od	10.80
8½ Barna 1-ső	8.60
9. " 2-od	8.—
10. Lábliszt	7.40
10½ Veres liszt	4.20
11. Finom korpa **zsákkal**	3.80
11. " " **zsák nélkül**	3.20
12. Durva korpa **zsákkal**	3.40
12. " **zsák nélkül**	2.80
R. I. Rozsliszt 1-ső rendü	—.—
R. II. szinte 2-od	—.—
R. III. szinte 3-ad	—.—
R. IV. Rozskorpa szákkal	4.—
zsák nélkül	3.40
A. K. Árpakása 00	28.—
" szinte 0	22.—
" szinte 1	20.—
" szinte 2	18.—
" szinte 3	17.—
" Árpadara 5	20.—
A. Árpa liszt 6	7.—

Debreczen, 1878. nov. 21.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:
A. B. C. 0—10 számig 85 kilo.
11. 12. 60 "
R. I.—III. számig 85 "
R. IV. V. 60 "
A. K. 00—5 számig 50 "
Árpaliszt 85 "

1879. január 2-án van huzása az **Igérvényeknek.**

Hitel-sorsjegyekre csak 4½ frt és bélyeg | **Bécsi-sorsjegyekre** csak 2 frt és bélyeg.

A kettő együtt csak 6 frt és bélyeg.

Fönyeremény. **400.000 frt.** Fönyeremény.

Mindennemü bel- és külföldi SORS-JEGYEK Arany és ezüst pénzek legujabb gyártmányban ajánl KARÁCSONYI és UJÉVI AJÁNDÉKUL

A „MERCUR" bankűzlet kiadóhivatala, Bécs Wollzeile 13.

Ch. Cohn. (457.)

Védjegygyel — védve

Ajánljuk **Elsinger M. J. és fiai** Bécs, Neubau, Zollergasse 2

császár. kir. hadügyministerium, ő felsége hadtengerésze és számos jótékony intézet szállitói császár. királyi szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb

esö köpönyeit, kocsitakaró ponyvát, ágyhetéteit, sátorkelméit.

Kiadó tulajdonos: Vertessi Lajos.

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Daniel örökösei könyvnyomdájában.